

Schaatsen op de Merwede in de winter 1939-1940 ...

De winter 1939-1940 was zo streng dat je tot 1829-1830 moet teruggaan om bij een vergelijkende winter te komen. Er werden 62 vorstdagen geteld. De rivier was van begin januari tot eind februari voor alle scheepvaart gesloten. Men kon met een veilig gevoel de schaatsen onderbinden en zich uitleven op het ijs.

Zal 't nog gaon wintere...

Eefies naer buitene kijke. Aalles groen, bruin en kaol. Effe kijke op 'Weer online'. Naest boieraodar, waerop ie ken zien hoeneer de parreplu voor d'n dag gehaold mò worre, kà je daerop zien hoe hêet 't vandaeg zel weze. Wel twaolef graeje en 't kwik gaot de êêste veertien daege nie onder 't nullechie. Nêênt, we zullen 't velôôpig motte doen mè kunstijs, ijs van Sjemin – bestaat dat aailijk nog? – of een bloksie ingevrore waoter uit 't vriesvaksie.

Waer zijn toch de tije gebleve dat de revier dichtgevrore lag? Aalmer waainiger mense zullen 't d'r aage kenne herinnere. 't Lest beurden 't in 1963, meer as vijftig jaer geleeje. Op de revier wazze ijsbaone aangeleege. Aoi de Jaoger, toendertijd beter bekend as Aoi de Wap, en z'n broer Leen wazze d'r tijd as

ijsmêesters ver vooruit. Ondenkbaor aailijk dat jie, zittend op 'n banksie aan de Singel, mense rondjies zag draaie op zwierbolle en snelhaidsduvels op deurlôopers baontjies zag pikke. Zôôwaer uitbaoters van 'n koek-en-zoopie pikten 'n graontjie mee.

Je zou 't bekant voor onmogelijk houwe, mot 'k ben tijdes dien barre winter 'n keer de revier overgelôope. Niet in m'n êëntjie; zô 'n waoghals was 'k nou ok weer nie. 'k Gong met de posbode mee naer Overdiep. Nermaol voer die man – in 't daegelijks leve fietsemaaker Pêêt van Dam – met 'n moterbôôtjie deur d'n Helsluis naer de Slierechse wijk F. Daer weunden 'n paor Slierechse inweuners aan d'n overkant van de revier en ok heullie hadde post te versture en te ontvange. E-mail besting toe nò nie.

Op de ijsbaone was ie uitgeschaetst. 't IJs lag tot op d'n bôôjem en 't scheurde naer aalle kante. Veul was t'r nie meer aan op te knappe, hoe hard de mense ok d'r best deeje om d'r nog wà van te maoke. Die baone lagge in Wijk C bij de Doolestoep en in wijk A tegenover d'n Bandwurref. Laeter zijn ze saomegegaon en nae de huizebouw in d'n Ôôstwijk verhuisde de Schaetsclub naer de Lijsterweg. Aalles 'n bietjie aagetijdser en grôôter, mor of 't nou nog d'n uitstraoling het van toen? Hôôgtepunte tijdes de winter van 1963 wazze ok wel de Meuletochte deur de polder. Je kon kieze uit hêel wat afstande. Dut naer gelang je vaerdighaid en je uithouwingsvermoge. De langste tocht was, à 'k 't goed onthouwe heb, 100 kilemeter. Pas geleeje hoorde 'k van iemand zegge dat ie rustig twêe tochte op êênen dag maakte. Zat ie toch al aerdig onderweeg op 't trejekt van d'n Elfsteejetocht!

Voor de zekerhaaid kijk 'k nog effe op 'Weer online' en laet 'k nou werempel zien dât 't rond de veertiende êên graedjie gao vrieze. Zou 't dan tò nog???

Besjaon.